

DECIZIE

30 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Nina Vascan
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către Bobic Vladimir, prin intermediul reprezentantului, avocatul Mardari Valeriu,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Palagniu Marina împotriva lui Bobic Vladimir cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate asupra casei de locuit și terenului aferent,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 21 decembrie 2017, prin care a fost respinsă cererea de repunere în termen a apelului și a fost restituită cererea de apel declarată de către Bobic Vladimir

c o n s t a t ă :

La 15 decembrie 2003 Palagniu Marina a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva lui Bobic Vladimir cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate asupra casei de locuit și terenului aferent.

În motivarea acțiunii a invocat că din căsătorie cu pârâtul s-au născut trei copii, iar în anul 1992 a primit un lot de teren în XXXX, pe care a construit o casă de locuit individuală.

A menționat că în anul 1998, fostul soț, Bobic Vladimir a părăsit familia și a plecat cu traiul la părinții săi.

Prin hotărârea din 24 decembrie 1999 a Judecătoria Criuleni, a fost desfăcută căsătoria încheiată cu Bobic Vladimir și Palagniu Marina.

Totodată, reclamanta a relatat că după desfacerea căsătoriei, în perioada anilor 2000-2002, dânsa a efectuat lucrări de reparație capitală în casa de locuit individuală.

A specificat faptul că, având în vedere că în anul 1998 pârâtul a plecat din gospodărie, se denotă că pârâtul a refuzat partea sa din averea comună, iar reieșind din art. 25 Codul familiei, pârâtul a pierdut dreptul de a cere partea sa.

Palagniu Marina solicită, recunoașterea dreptului de proprietate asupra casei de locuit, situată în XXXX și terenul aferent acesteia.

Prin hotărârea Judecătorei Criuleni din 16 ianuarie 2004, acțiunea înaintată de Palagniu Marina a fost admisă. S-a recunoscut dreptul de proprietate asupra casei de locuit, cu toate acareturile și terenul aferent, situată în XXXX.

La 8 august 2017 avocatul Mardari Valeriu a depus la Judecătoria Criuleni, în interesele lui Bobic Vladimir o cerere, prin care a solicitat eliberarea hotărârii primei instanțe din 16 ianuarie 2004 și a lua cunoștință cu materialele cauzei, astfel că la 5 septembrie 2017, cererea a fost satisfăcută. (f.d. 21)

La 2 octombrie 2017, prin intermediul oficiului poștal, Bobic Vladimir a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe (f.d. 25-27), solicitând repunerea în termen, casarea hotărârii și restituirea cauzei la rejudecare.

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 21 decembrie 2017, a respins cererea de repunere în termen a apelului și a restituit cererea de apel declarată de către Bobic Vladimir. (f.d. 60)

Invocând dezacordul cu încheierea Curții de Apel Chișinău din 21 decembrie 2017, Bobic Vladimir la 27 martie 2018 a contestat-o cu recurs, solicitând casarea încheierii și restituirea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

Pledând pentru admiterea recursului în sensul declarat, a invocat că a cunoscut despre hotărârea contestată, doar în cadrul unei alte cauze, fapt ce a condiționat luarea la cunoștință a materialelor cauzei și hotărârii primei instanțe, în care a observat că în adresa sa nu a fost expediată cererea de chemare în judecată și citația (f.d. 15) cu dovada de recepție.

Consideră că scopul urmărit de intimată a fost deposedarea a unei părți din imobil și a terenului aferent casei de locuit, care i-a fost repartizată pentru construcție.

Astfel, i-au fost încălcate drepturile la un proces echitabil.

Conform art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Astfel, având în vedere că copia încheierii instanței de apel din 21 decembrie 2017 a fost expediată părților la proces, inclusiv și recurentului la 24 ianuarie 2018, fapt confirmat prin scrisoarea nr. 965, ce se conține la dosar (f.d. 64), însă probe privind recepționarea acesteia lipsesc, instanța de recurs consideră recursul declarat la 27 martie 2018, în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând temeiurile recursului, în raport cu materialele cauzei, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Bobic Vladimir, prin intermediul reprezentantului, avocatul Mardari Valeriu urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele motive.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Potrivit art. 3 alin. (1) CPC, instanțele judecătorești aplică legile procedurale civile în vigoare la data judecării cauzei civile, efectuării actelor de procedură sau

executării actelor instanței judecătorești (hotărâri, încheieri, decizii, ordonanțe), precum și a actelor unor alte autorități în cazurile prevăzute de lege.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) și (4) CPC (în redacția din 12 iunie 2003), termenul de declarare a apelului este de 15 zile de la data comunicării hotărârii motivate dacă legea nu dispune altfel. Termenul de apel curge și în cazul comunicării concomitente a hotărârii și a somației de executare. Dacă apelul se face înainte de comunicarea hotărârii, aceasta se consideră comunicată la data depunerii apelului.

Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

În redacția Codului de procedură civilă în vigoare la momentul examinării recursului, art. 362 prevede că, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de apel se întrerupe prin decesul participantului la proces care avea interes să facă apel sau prin decesul mandatarului căruia i se comunicase hotărârea. În astfel de cazuri, se face o nouă comunicare la locul deschiderii succesiunii, iar termenul de apel începe să curgă din nou de la data comunicării hotărârii. Pentru moștenitorii incapabili și pentru cei limitați în capacitatea de exercițiu sau pentru cei dispăruți fără veste termenul curge din ziua în care se numește tutorele sau curatorul. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

Conform art. 116 alin. (1), (2), (3) și (4) CPC (în redacția din 12 iunie 2003), persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. Cererea de repunere în termen se depune la instanța judecătorească care efectuează actul de procedură și se examinează în ședință de judecată. Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea lor însă nu împiedică soluționarea repunerii în termen. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). La împlinirea unui an de la expirarea termenului de procedură, nu mai poate fi înaintată cerere de repunere în termen dacă legea nu dispune altfel.

Din materialele dosarului rezultă că, potrivit scrisorii nr. 3902 din 16 decembrie 2003, Judecătoria Criuleni a expediat în adresa lui Bobic Vladimir copia cererii de chemare în judecată și a comunicat că până la 30 decembrie 2003 ora 9.00 urmează să prezinte instanței de judecată referința, în care să indice răspunsul la toate pretențiile de fapt și de drept, documentele și dovezile de care dispune. (f.d. 12)

Potrivit certificatului f/n și f/d ședința de judecată la cererea de chemare în judecată depusă de Palagniu Marina împotriva lui Bobic Vladimir cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate asupra casei de locuit și terenului aferent, a fost numită spre examinare pentru 30 decembrie 2003 la ora 9.00. (f.d. 13)

Prin dovada de primire anexată la materialele cauzei, Bobic Vladimir a recepționat citația pentru ședința din 16 ianuarie 2004 ora 10.30, fapt confirmat prin semnătura aplicată la segmentul „personal”. (f.d. 15)

Potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 16 ianuarie 2004, Bobic Vladimir nu a fost prezent la examinarea pricinii în fond și nu a fost la pronunțarea hotărârii Judecătoriei Criuleni din 16 ianuarie 2004. (f.d. 19-20).

La 8 august 2017 avocatul Mardari Valeriu a depus la Judecătoria Criuleni, în interesele lui Bobic Vladimir o cerere, prin care a solicitat eliberarea hotărârii primei instanțe din 16 ianuarie 2004 și a lua cunoștință cu materialele cauzei, astfel că la 5 septembrie 2017, cererea a fost satisfăcută. (f.d. 21)

La 2 octombrie 2017, prin intermediul oficiului poștal, Bobic Vladimir a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe (f.d. 25-27), solicitând repunerea în termen, casarea hotărârii și restituirea cauzei la re judecare.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 21 decembrie 2017 a fost respinsă cererea de repunere în termen și a fost restituită cererea de apel declarată de către Bobic Vladimir. (f.d. 60)

În contextul celor expuse supra și prin prisma normelor enunțate, instanța de recurs constată ca întemeiată reținerea instanței de apel cu privire la încălcarea de către Bobic Vladimir a termenului de declarare a apelului prevăzut de lege.

Or, potrivit art. 113 alin.(1) CPC (în redacția din 12 iunie 2003), dreptul de a efectua actul de procedură încetează o dată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător).

Iar, în redacția Codului de procedură civilă în vigoare la momentul examinării recursului, art. 113 alin. (1) prevede că dreptul de a efectua actul de procedură încetează o dată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător).

Reține Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție că, legea care guverna raportul juridic litigios la acel moment prevedea 15 zile de la data comunicării hotărârii motivate dacă legea nu dispune altfel, respectiv Bobic Vladimir, depunând la 8 august 2017 o cerere de eliberare a hotărârii contestate și luând cunoștință cu hotărârea și materialele dosarului la 5 septembrie 2017, a înaintat cerere de apel la 2 octombrie 2017, în afara termenului de 15 zile.

Or, Bobic Vladimir nu era lipsit de dreptul de a depune cerere de apel în termenul prevăzut la art. 362 alin. (1) CPC (în vigoare la data emiterii hotărârii), care este de 15 zile, din momentul comunicării hotărârii motivate, cu solicitarea repunerii în termen, și anume, până la 19 septembrie 2017, inclusiv.

Astfel, apelul în prezenta cauză a fost depus la 2 octombrie 2017, în afara termenului de 15 zile de la data comunicării hotărârii motivate.

Totodată, argumentele recurentului privind repunerea în termen de declarare a apelului referitor la faptul că nu a participat la examinarea cauzei în fond, nefiind citat despre ora, data și locul ședinței și nu a cunoscut despre hotărârea emisă în pricină și nu a semnat dovada de recepție a citației, nu reprezintă motive întemeiate, care ar justifica omiterea termenului de declarare a apelului, deoarece Bobic Vladimir a fost citat pentru ședința de judecată din 16 ianuarie 2004 ora 10.30, fapt confirmat prin semnătura aplicată personal pe dovada de primire a acesteia. (f.d. 15) Or, în sensul nesemnării citației de către Bobic Vladimir nu s-au prezentat probe admisibile și pertinente.

În speță, prezintă relevanță și prevederile art. 100 alin. (3) CPC (în redacția din 12 iunie 2003), care stipulează că în cazul în care nu poate fi făcută în modul stabilit la alin.(1) și (2), comunicarea se face prin poștă cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului conținut în act

și confirmarea primirii lui. Iar, conținutul articolului la data examinării recursului, prevede că în cazul amânării judecării cauzei, nu este necesară citarea participanților la proces prezenți la ședință. Participanții la proces care au fost citați și nu au participat la ședința de judecată la care a fost amânată judecarea cauzei vor putea invoca lipsa citării ulterioare numai în cazul în care vor demonstra că au fost în imposibilitatea de a cunoaște data judecării cauzei.

Coroborând prevederile menționate, instanța de recurs notează că Bobic Vladimir nu a demonstrat prin probe plauzibile, că a fost în imposibilitatea de a cunoaște despre examinarea cauzei, or, dânsul a fost citat pentru ședința din 16 ianuarie 2004.

Distinct de cele relatate, instanța de recurs reține că, în conformitate cu art. 56 alin. (3) CPC, părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

În conformitate cu art. 61 alin. (1) Codul de procedură civilă, părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Aderent la cele expuse, instanța de recurs remarcă că folosirea cu buna-credință a drepturilor procedurale, prezumă că partea este obligată la interval rezonabil de timp să manifeste diligență și să respecte termenele prevăzute de lege.

În această ordine de idei, este cert că, recurentul a demonstrat o neglijență a drepturilor sale procedurale și contrar prevederilor legale, nu a depus diligența necesară în vederea exercitării căii de atac în termen.

Potrivit art. 10 alin. (1) CPC, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Alte argumente invocate în recursul declarat de către Bobic Vladimir, prin intermediul reprezentantului, avocatul Mardari Valeriu nu au relevanță, deoarece nu justifică în nici un mod omiterea termenului de depunere a cererii de apel și urmează a fi respinse.

Mai mult, având la cunoștință existența prezentului litigiu și examinarea acestuia, Bobic Vladimir, trebuia să întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (Van Harn versus Germany nr.7557/03 din 11 septembrie 2007), de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini cerințele legale, fapt însă ignorat de acesta, ce a generat omiterea termenului prescris la depunerea apelului.

În acest context, instanța de recurs consideră că la caz soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod principiul securității raporturilor juridice.

În hotărârea CEDO pronunțată în cauza Ponomaryov vs Ucraina (03 aprilie 2008), Curtea Europeană a notat că, deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Astfel, reglementări similare au fost statuate de către înalta Curte și în cauzele Ceachir vs Moldova, Popov vs Moldova și Melnic vs Moldova, în care s-a menționat că, prin neaducerea unui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către părți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale au încălcat dreptul la un proces echitabil.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar temeiurile invocate în cererea de recurs sînt neîntemeiate, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de către Bobic Vladimir, prin intermediul reprezentantului, avocatul Mardari Valeriu și de a menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 21 decembrie 2017.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de către Bobic Vladimir, prin intermediul reprezentantului, avocatul Mardari Valeriu.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 21 decembrie 2017, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Palagniu Marina împotriva lui Bobic Vladimir cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate asupra casei de locuit și terenului aferent, prin care a fost respinsă cererea de repunere în termen a apelului și a fost restituită cererea de apel declarată de către Bobic Vladimir.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Nina Vascan

Tamara Chișca-Doneva